DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)
den 17 oktober 2000 *

I mål C-114/99,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG), från Cour administrative d'appel de Nancy (Frankrike), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Roquette Frères SA

och

Office national interprofessionnel des céréales (ONIC),

angående tolkningen av artikel 5.1 i kommissionens förordning (EEG) nr 3665/87 av den 27 november 1987 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter (EGT L 351, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 24, s. 216),

* Rättegångsspråk: franska.

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Wathelet samt domarna P. Jann och L. Sevón (referent),

generaladvokat: S. Alber,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Roquette Frères SA, genom advokaten N. Coutrelis, Paris,

— Office national interprofessionnel des céréales (ONIC), genom advokaten J.-P. Cordelier, Paris,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom G. Berscheid och K.-D. Borchardt, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 9 december 1999 av: Roquette Frères SA, företrädd av advokaten N. Coutrelis, Frankrikes

regering, företrädd av C. Vasak, secrétaire adjoint, utrikesministeriets rättsavdelning, i egenskap av ombud, och kommissionen, företrädd av G. Berscheid,

och efter att den 3 februari 2000 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Cour administrative d'appel de Nancy har genom beslut av den 25 mars 1999, som inkom till domstolen den 6 april samma år, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG) ställt en fråga om tolkningen av artikel 5.1 i kommissionens förordning (EEG) nr 3665/87 av den 27 november 1987 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter (EGT L 351, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 24, s. 216).

2 Frågan har uppkommit i samband med en tvist mellan Roquette Frères SA (nedan kallat Roquette Frères) och Office national interprofessionnel des céréales (nedan kallat ONIC) beträffande exportbidrag för glukossirap som det förstnämnda företaget hade exporterat till Österrike.

Tillämpliga bestämmelser

3 I artikel 4.1 i förordning nr 3665/87 föreskrivs följande:

"Utan att det påverkar bestämmelserna i artiklarna 5 och 16 skall bidraget betalas ut först sedan det styrkts att de produkter för vilka en exportdeklaration tagits emot har lämnat gemenskapens tullområde i oförändrat skick inom 60 dagar från den dag då exportdeklarationen togs emot."

4 Artikel 5.1 i samma förordning har följande lydelse:

"Betalning av ett rörligt eller fast bidrag skall i följande fall ske, inte enbart på villkor att produkten har lämnat gemenskapens tullområde, utan också — utom när den på grund av force majeure förstörts under transport — att den har importerats till tredje land eller, i tillämpliga fall, till ett bestämt tredje land inom tolv månader från den dag då exportdeklarationen togs emot:

a) Det råder starkt tvivel om produktens faktiska bestämmelse.

b) Produkten kan komma att återinföras till gemenskapen på grund av skillnaden mellan bidraget för den exporterade produkten och de importavgifter som tillämpades för en identisk produkt den dag då exportdeklarationen togs emot.

...

I de fall som nämns i första stycket skall bestämmelserna i artiklarna 17.3 och 18 gälla.

De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna får dessutom kräva att ytterligare bevis läggs fram för att styrka att produkten faktiskt har släppts ut på marknaden i oförändrat skick i det importerande tredje landet."

5 I artikel 17.3 i förordning nr 3665/87 föreskrivs följande:

"En produkt skall anses vara importerad när den har tullbehandlats för övergång till fri konsumtion i det berörda tredje landet."

6 I artikel 18 i förordningen anges de bevismedel som skall användas för att bevisa att en produkt har tullbehandlats.

Tvisten i målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

7 Roquette Frères ansökte om bidrag för sin export av glukossirap till Österrike, som ägde rum mellan den 1 och den 7 mars 1990, och erhöll från ONIC ett förskottsbelopp om 254 179,82 FRF.

8 Eftersom Roquette Frères inte förmådde lägga fram de ytterligare bevis som ONIC hade begärt för att glukosen hade konsumerats i oförändrat skick på den österrikiska marknaden, ifrågasatte ONIC företagets rätt att erhålla det begärda bidraget. Följaktligen vägrade ONIC att frisläppa den säkerhet som ställts, vilken uppgick till 115 procent av förskottet, det vill säga 292 306,79 FRF, och ålade Roquette Frères att betala en straffavgift på grund av dess underlåtenhet att inkomma med de bevishandlingar som begärts.

9 Roquette Frères väckte talan vid Tribunal administratif de Lille (Frankrike) i syfte att erhålla återbetalning av ett belopp motsvarande säkerheten. Till stöd för sin talan anförde företaget att glukossirapen, som exporterats inom ramen för systemet med aktiv förädling, hade använts av den österrikiska kunden för

tillverkning av penicillin som därefter delvis hade återimporterats till gemenskapen.

10 I dom av den 7 augusti 1995 förpliktade den domstolen ONIC att till Roquette Frères betala skadestånd med ett belopp om 146 153,59 FRF men ogillade talan i övrigt.

11 Vid den hänskjutande domstolen yrkade Roquette Frères ändring av denna dom och särskilt att ONIC skulle förpliktas att till företaget betala ett belopp motsvarande säkerhetens fulla belopp, jämte lagstadgad ränta från och med den 16 november 1993.

12 Cour administrative d'appel de Nancy ansåg att lösningen av tvisten var beroende av tolkningen av de gemenskapsrättsliga bestämmelser om exportbidrag som var i kraft den 1 mars 1990. Den beslutade därför att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

"Gav de bestämmelser som var i kraft den 1 mars 1990, och i synnerhet artikel 5.1 i kommissionens förordning nr 3665/87 av den 27 november 1987 såvitt däri uppställs som villkor för utbetalning av exportbidrag '...att produkten faktiskt har släppts ut på marknaden i oförändrat skick i det importerande tredje landet', det behöriga kontrollorganet (i det aktuella fallet ONIC) rätt att ifrågasätta leverantörens rätt till bidrag på grund av att den vara som levererats till den utländske kunden av denne användes för att tillverka en annan produkt, som i sin tur kunde återexporteras till andra medlemsstater i Europeiska ekonomiska gemenskapen?"

Bedömningen av tolkningsfrågan

13 Den hänskjutande domstolen har ställt frågan för att få klarhet i huruvida artikel 5.1 i förordning nr 3665/87 skall tolkas på så sätt att betalningen av exportbidrag kan förenas med ett krav på att ytterligare bevis läggs fram för att styrka att en produkt faktiskt har släppts ut i oförändrat skick på marknaden i det importerande tredje landet, när produkten i detta land har varit föremål för en bearbetning som skall anses vara väsentlig, eftersom produkten använts på ett sätt som inte är reversibelt vid framställning av en annan produkt, vilken i sin tur kan återexporteras till gemenskapen.

14 Roquette Frères, den franska regeringen och kommissionen har i detta avseende gjort gällande att, när det gäller fasta bidrag, sådana bevis endast kan krävas om det finns anledning till misstanke om missbruk som består i att till gemenskapen återinföra en produkt för vilken bidrag erhållits. Så är i synnerhet inte fallet när den exporterade produkten har genomgått en väsentlig och icke reversibel bearbetning, så att det inte längre är möjligt att återimportera den ursprungliga produkten.

15 De har dessutom gjort gällande att denna tolkning vinner stöd av kommissionens förordning (EG) nr 800/1999 av den 15 april 1999 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter (EGT L 102, s. 11), i vilken den tillämpliga regeln i fråga har klargjorts. Enligt artikel 20 i den förordningen påverkas nämligen inte rätten till bidrag av en senare återimport till gemenskapen av en produkt som i det mottagande tredje landet har genomgått en väsentlig bearbetning.

16 ONIC har däremot anfört att en produkt, oavsett om den har bearbetats eller inte, som har återinförts till gemenskapen inte längre uppfyller villkoret att

produkten skall ha lämnat gemenskapens tullområde och att den skall ha övergått till fri konsumtion i oförändrat skick i det mottagande tredje landet. Det är nämligen genom detta utsläppande i oförändrat skick som produkten skall anses ha tagits i bruk i det importerande tredje landet. Så är emellertid inte fallet när produkten efter en enkel ändring återimporteras till gemenskapens inre marknad.

17 Domstolen erinrar i detta avseende om syftet med artikel 5.1 i förordning nr 3665/87, som enligt det fjärde övervägandet i ingressen till denna är att förhindra sådant missbruk som, i de fall som avses i artikel 5.1 första stycket b, särskilt innebär en risk för att den exporterade produkten kommer att återinföras till gemenskapen (se i detta avseende dom av den 21 januari 1999 i mål C-54/95, Tyskland mot kommissionen, REG 1999, s. I-35, punkterna 45 och 46).

18 För att motverka sådant missbruk har de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna rätt att med tillämpning av artikel 5.1 fjärde stycket i förordning nr 3665/87 kräva att ytterligare bevis läggs fram för att styrka att produkten faktiskt har släppts ut på marknaden i oförändrat skick i det importerande tredje landet. Sådana bevis kan krävas när det misstänks eller har fastställts att missbruk har förekommit (se dom av den 9 augusti 1994 i mål C-347/93, Boterlux, REG 1994, s. I-3933, punkterna 25 och 27).

19 Det missbruk som består i att till gemenskapen återinföra en produkt som tidigare exporterats kan emellertid inte anses föreligga när denna produkt har genomgått en väsentlig och icke reversibel bearbetning, vilket innebär att den ursprungliga produkten har försvunnit och att en ny produkt har uppstått som omfattas av ett annat tulltaxenummer.

20 Den tolkning som här har redovisats i punkterna 17—19, enligt vilken det inte föreligger missbruk i den mening som avses i artikel 5.1 första stycket b i

förordning nr 3665/87 vid väsentlig bearbetning av produkten i fråga, vinner för övrigt stöd av artikel 20.1 i förordning nr 800/1999. Denna sistnämnda bestämmelse gör det nämligen möjligt att vederlägga misstanken om återimport genom att påvisa att den produkt som är föremål för ett fast bidrag har, efter att den lämnat gemenskapens tullområde, genomgått en väsentlig bearbetning eller behandling i den mening som avses i artikel 24 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 10, s. 1). Enligt denna bestämmelse skall det vara fråga om den "ekonomiskt berättigade bearbetning... som skedde i ett företag utrustat för det ändamålet och som resulterade i tillverkningen av en ny produkt eller innebar ett viktigt steg i tillverkningen".

21 Mot bakgrund av vad ovan anförts skall frågan besvaras så, att artikel 5.1 i förordning nr 3665/87 skall tolkas på så sätt att betalningen av ett exportbidrag inte kan förenas med krav på att ytterligare bevis skall läggas fram för att styrka att en produkt faktiskt har släppts ut på marknaden i oförändrat skick i det importerande tredje landet, när produkten i detta land har varit föremål för en bearbetning som skall anses vara väsentlig, eftersom produkten använts på ett sätt som inte är reversibelt vid framställning av en annan produkt, vilken i sig kan återexporteras till gemenskapen.

Rättegångskostnader

22 De kostnader som har förorsakats den franska regeringen och kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

— angående den fråga som genom beslut av den 25 mars 1999 har ställts av Cour administrative d'appel de Nancy — följande dom:

Artikel 5.1 i kommissionens förordning (EEG) nr 3665/87 av den 27 november 1987 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter skall tolkas på så sätt att betalningen av ett exportbidrag inte kan förenas med krav på att ytterligare bevis skall läggas fram för att styrka att en produkt faktiskt har släppts ut på marknaden i oförändrat skick i det importerande tredje landet, när produkten i detta land har varit föremål för en bearbetning som skall anses vara väsentlig, eftersom produkten använts på ett sätt som inte är reversibelt vid framställning av en annan produkt, vilken i sin tur kan återexporteras till gemenskapen.

Wathelet Jann Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 17 oktober 2000.

R. Grass

Justitiesekreterare

M. Wathelet

Ordförande på första avdelningen